

Bryssel 5.10.2016
COM(2016) 639 final

KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

Komission kahdeksas kertomus perinteisten omien varojen tarkastusjärjestelmän toiminnasta (2013-2015) (neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 1150/2000, annettu 22 päivänä toukokuuta 2000, 18 artiklan 5 kohta)

1. JOHDANTO

Komissio laatii Euroopan parlamentille ja neuvostolle säännöllisin väliajoin kertomuksen perinteisten omien varojen tarkastusjärjestelmän toiminnasta.¹

Perinteisten omien varojen tarkastukset perustuvat 7 päivänä kesäkuuta 2007 tehtyyn neuvoston päätökseen 2007/436/EY, Euratom², 22 päivänä toukokuuta 2000 annettuun neuvoston asetukseen (EY, Euratom) N:o 1150/2000³ ja 10 päivänä toukokuuta 1999 annettuun neuvoston asetukseen N:o 1026/1999⁴.

Tässä kahdeksannessa kertomuksessa kuvataan ja analysoidaan perinteisten omien varojen tarkastusjärjestelmän toimintaa vuosina 2013–2015⁵. Kertomuksessa käsitellään Euroopan komission tällä ajanjaksolla toimittamia perinteisten omien varojen tarkastuksia, muun muassa:

- komission jäsenvaltioissa toimittamia tarkastuksia ja niiden jatkotoimia;
- Euroopan tilintarkastustuomioistuimen alustaviin huomautuksiin liittyviä jatkotoimia;
- tileistä poistettuja saamisia, joita ei ole saatu perittyä;
- perinteisten omien varojen toteamiseen liittyviä jäsenvaltioiden virheitä, jotka johtavat kyseisten varojen menettämiseen;
- petoksiin ja sääntöjenvastaisuuksiin liittyvän tietokannan (OWNRES) hallintaa;
- A- ja B-kirjanpidon tarkastuksia koskevaa jäsenvaltioiden pilottihanketta;
- ehdokasmaiden avustamista.

2. PERINTEISEN OMIEN VAROJEN TARKASTUSTEN KEHYS JA MENETTELY

2.1. Perinteisten omien varojen sääntely- ja toimintakehys

Vastuu perinteisten omien varojen keräämisestä on siirretty jäsenvaltioille. Niiden on asetettava kerätyt maksut EU:n talousarvion käyttöön, ja ne voivat pidättää kantokuluina 25 prosenttia kaikista komission käyttöön asetettujen perinteisten

Perinteiset omat varat: tullimaksut, jotka kannetaan EU:n ulkopuolelta tuotavista tavaroista, sekä sokerimaksut. Vuosina 2013–2015 näitä maksuja asetettiin komission käyttöön yli 50 miljardia euroa (netto). Tämä oli vuosittain keskimäärin 16,8 miljardia euroa.

Tarkastusmuodot:

Lainsäädännön tarkastaminen: tarkastukset, jotka koskevat jäsenvaltioissa annettuja

¹ Asetuksen (EY, Euratom) N:o 1150/2000 18 artiklan 5 kohta.

² EUVL L 163, 23.6.2007, s. 17.

³ EYVL L 130, 31.5.2000, s. 1–9, asetus sellaisena kuin se on muutettuna 18 päivänä joulukuuta 2014 annetulla neuvoston asetuksella (EY, Euratom) N:o 1377/2014 (EUVL L 367, 23.12.2014, s. 14).

⁴ EYVL L 126, 20.5.1999, s. 1.

⁵ Kertomuksessa käsitellään EU:n toimielinten (komission ja tilintarkastustuomioistuimen) tarkastustoimintaa. Siinä ei tarkastella jäsenvaltioiden tekemiä tarkastuksia, joiden tulokset esitellään yksityiskohtaisesti Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 325 artiklan mukaisesti laaditussa vuosikertomuksessa.

omien varojen määrästä⁶. Jäsenvaltioiden on myös itse tehtävä tarkastuksia ja annettava niistä selvityksiä komissiolle.

Komissiolla on kuitenkin edelleen merkittäviä tarkastusvaltuuksia tällä alalla. Komissiolla on käytössään perinteisten omien varojen keruujärjestelmän valvomiseksi useita erityyppisiä tarkastuksia: lainsäädännön tarkastukset, asiakirjatarkastukset ja paikan päällä tehtävät tarkastukset. Komissio toteuttaa lisäksi tarvittavat toimet niiden huomautusten perusteella, jotka tilintarkastustuomioistuimien esittää vuosikertomuksissaan, erityiskertomuksissaan tai alustavissa huomautuksissaan, sekä niiden huomautusten ja suositusten perusteella, jotka Euroopan parlamentti esittää talousarvion toteuttamista koskevan vastuuvapausmenettelyn yhteydessä. Komissio varmistaa, että jäsenvaltiot soveltavat EU:n sääntöjä moitteettomasti, ja antaa tästä selvityksiä budjettivallan käyttäjälle.

Komission tarkastustoimilla on kolme erityistavoitetta:

- Yhtäläisten kilpailuolosuhteiden säilyttäminen jäsenvaltioiden ja yritysten välillä siitä riippumatta, missä EU:n jäsenvaltiossa tavarat tulliselvitetään. Komission on huolehdittava siitä, että unionin sääntöjä sovelletaan yhdenmukaisesti varmistaakseen, ettei kilpailu vääristy.
- Keruun parantaminen. Komission on varmistettava, että jäsenvaltiot täyttävät perinteisten omien varojen keruuta ja niiden käyttöön asettamista koskevat velvollisuutensa. Mahdollisten hallinnollisten ja taloudellisten vaikutusten pitäisi myös jakautua oikeasuhteisesti jäsenvaltioiden kesken.
- Tiedottaminen budjettivallan käyttäjälle. Tarkastustulosten perusteella komissio pystyy arvioimaan, kuinka tehokkaasti ja moitteettomasti jäsenvaltiot hoitavat perinteisten omien varojen keruun ja käyttöön asettamisen, ja se voi tarvittaessa toteuttaa toimenpiteitä puutteiden korjaamiseksi sekä antaa tietoja budjettivallan käyttäjälle.

2.2. Perinteisten omien varojen paikan päällä tehtävien tarkastusten tavoitteet ja menetelmät

Perinteisten omien varojen tarkastusten yleisenä tavoitteena on varmistaa, että jäsenvaltioissa käytössä olevat menetelmät täyttävät asiaa koskevat EU:n säännökset ja että EU:n taloudellisia etuja suojataan asianmukaisesti. Joka vuosi tarkastetaan lukuisia tulli- ja kirjanpitoaiheita.

perinteisten omien varojen keruuta koskevia säännöksiä.

Asiakirjojen tarkastaminen: jäsenvaltioiden toimittamien kirjanpidon otteiden ja erityyppisten kirjanpitoasiakirjojen ja -tiedostojen analysointi; kattaa myös jäsenvaltioiden ilmoitukset saamisista, joita ei saada perittyä.

Paikan päällä tehtävät tarkastukset: kansallisten järjestelmien ja niiden perustana olevien asiakirjojen tarkastaminen EU:n lainsäädännön noudattamisen osalta sekä kirjanpidon että tullimenettelyjen näkökulmasta. Komissio tekee nämä tarkastukset joko yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa tai itsenäisesti.

⁶ Eurooppa-neuvoston kokouksessa 8. helmikuuta 2013 sovittiin, että jäsenvaltiot pidättävät itselleen 1. tammikuuta 2014 alkaen kantokuluina 20 prosenttia kerätyistä määristä. Tätä sovelletaan takautuvasti uuden omia varoja koskevan päätöksen tultua voimaan.

Komission paikan päällä tekemät tarkastukset perustuvat tarkkoihin menetelmiin. Niiden tarkoituksena on selvittää, ovatko tarkastuskohteena olevat menettelyt EU:n säännösten mukaisia. Tällaiset tarkastukset ovat osa vuotuista tarkastussuunnitelmaa, jossa nimetään useita, yhdessä tai useammassa jäsenvaltiossa tarkastettavia osa-alueita. Tarkastussuunnitelma laaditaan ja sen osa-alueet valitaan riskianalyysin perusteella. Kaikki tarkastukset tehdään käyttämällä vakiomenettelyjä, ja niissä käytetään räätälöityjä tarkastusvälineitä, toisin sanoen jäsenvaltioille etukäteen lähetettäviä kyselylomakkeita ja paikan päällä käytettäviä testausohjelmia. Tällä varmistetaan, että tarkastukset tehdään ja raportit laaditaan johdonmukaisesti.

3. KOMISSION VUOSINA 2013–2015 TOIMITTAMAT TARKASTUKSET

Vuosina 2013–2015 komissio teki asetuksen (EY, Euratom) N:o 1150/2000 18 artiklan nojalla **86 tarkastusta**. Kuusi näistä tarkastuksista tehtiin yhteisen tarkastusjärjestelyn mukaisesti⁷.

Yhteensä 86 tarkastuksessa tehtiin 288 havaintoa.

Tehdyistä 288 havainnosta 122:lla (42,36 %) oli suoria taloudellisia ja 63:lla (21,88 %) lainsäädännöllisiä vaikutuksia. Komissio on toteuttanut asianmukaisia toimenpiteitä varmistaakseen, että jäsenvaltiot asettavat tarvittaessa kyseiset määrät EU:n talousarvion käyttöön.

Yhteinen tarkastusjärjestely: Tarkastusjärjestely, jossa jäsenvaltioiden omat sisäisen tarkastuksen yksiköt toimittavat tarkastuksen noudattaen komission hyväksymää menetelmää.

3.1. Tullimenettelyjen tarkastukset

Vuosina 2013 ja 2015 tarkastuksissa keskityttiin **tavaroiden tuontiin EU:n tullialueelle**. Ne koskivat tavaroiden esittämistä tullille, väliaikaisen varastoinnin yleisilmoituksen määritelmää, kattavuutta ja tarkkuutta, väliaikaisia varastotiloja koskevia lupia, väliaikaisessa varastossa olevien tavaroiden seuranta ja tullien oikea-aikaista ja asianmukaista todentamista.

Aihekohtaisia kertomuksia laaditaan usein tiettyjen aiheiden tarkastusten aikana tehtyjen havaintojen ja näihin havaintoihin liittyvien jatkotoimien vahvistamiseksi. Budjettipääosasto laati **maahantuontia koskevan aihekohtaisen kertomuksen**, joka esiteltiin jäsenvaltioille omia varoja käsittelevässä neuvoa-antavassa komiteassa (ACOR) 4. joulukuuta 2014 ja tullipoliittiselle ryhmälle⁸ 16.–17. joulukuuta 2014. Vuonna 2013 suoritetuista kahdeksasta tarkastuksesta ja vuonna 2015 suoritetuista kolmesta tarkastuksesta ilmenee, että suurin osa jäsenvaltioista, joihin tehtiin tarkastuskäynti, toteutti määritellyt tavoitteet asianmukaisesti. Jäsenvaltioille toimitettiin kuitenkin 32 havaintoa, joihin kuului vaatimusten täyttämistä koskevia kysymyksiä ja pyyntöjä jäsenvaltioiden menettelyjen parantamiseksi.

⁷ Tanskassa ja Itävallassa toimitetut tarkastukset.

⁸ Tullipoliittisen ryhmän jäseniin kuuluvat kansallisten tullihallintojen pääjohtajat.

Vuosina 2013 ja 2014 tarkastuksissa keskityttiin **tietyn käyttötarkoituksen mukaiseen tullimenettelyyn**, jota tutkittiin 18 jäsenvaltiossa. Tarkastukset koskivat erityisesti lupamenettelyjä, tullivalvontaa, sen valvontaa, että tavaroita käytetään tiettyyn käyttötarkoitukseen sekä tuontitullien oikea-aikaista ja asianmukaista kirjaamista tileihin. Ilmoitetut havainnot koskivat lähinnä puutteita tiettyyn käyttöön tarkoitettujen tavaroiden luvissa ja tullivalvonnassa, riittämättömiä tarkastuksia ja tulli-ilmoitusten epäjohtamukaisuuksia.

Vuonna 2014 tarkastuksissa keskityttiin **petosten ja sääntöjenvastaisuuksien seurantaan jäsenvaltioissa**. Tarkastettuihin osa-alueisiin kuuluivat mahdollisia petoksia ja sääntöjenvastaisuuksia koskevien riskitietojen hallinta, arviointi ja seuranta, tarkastusten yhteisen painopistealueen (Common Priority Control Area Discount) toteuttaminen ja saamisten oikea-aikainen todentaminen ja periminen.

Budjettipääosasto laati **aihekohtaisen kertomuksen** tästä aiheesta, ja se esiteltiin jäsenvaltioille omia varoja käsittelevässä neuvoa-antavassa komiteassa (ACOR) 7. heinäkuuta 2015 ja tullipoliittiselle ryhmälle 4. joulukuuta 2015. Suoritettujen 20 tarkastuksen perusteella tarkastuskäynnin kohteena oleville jäsenvaltioille ilmoitettiin 37 havainnosta, joista useimmat edellyttivät seuranta- ja valvontamenettelyjen parantamista, jotta riskitietolomakkeita ja keskinäistä avunantoa koskevia pyyntöjä voitaisiin hallinnoida määrittämällä oikea-aikaisesti kattavia riskiprofiileja yksilöityjen riskien kattamiseksi. Havainnot ja niiden seuranta koskivat myös jäsenvaltioiden huolellisuutta, jälkitarkastusten seuranta ja muita jatkotoimia.

Vuonna 2015 tehtiin viisi tarkastusta, jotka koskivat **tullisuspensioiden ja -kiintiöiden hallinnointia** ja joissa tutkittiin erityisesti, myönnettiinkö tullisuspensioita ja -kiintiöitä pelkästään vaatimukset täyttävillä henkilöillä ja käytettävissä olevien määrien osalta, tehtiinkö riittäviä tullitarkastuksia, laskettiinko vastaavat tullimaksut oikein ja asetettiin ne oikea-aikaisesti käyttöön. Havaintojen mukaan suurin osa jäsenvaltioista noudatti EU:n lainsäädäntöä ja varmisti, että EU:n taloudellisia etuja suojataan riittävästi. Puutteita havaittiin kuitenkin tariffikiintiöiden hallinnoinnissa, suoritetuissa tarkastuksissa ja perinteisen omien varojen käyttöön asettamisessa osittaisen jaon tai kiintiön epäämisen yhteydessä. Komissio on kehottanut niitä jäsenvaltioita, joissa puutteita havaittiin, korjaamaan ne nopeasti.

Lisäksi **tullietuuksien hallinnointia** tutkittiin neljässä maassa. Tässä yhteydessä kiinnitettiin erityistä huomiota etuuskohtelun myöntämistä koskeviin menettelyihin ja myöntämisen edellytyksiin, puutteellisten ilmoitusten seurantaan ja alkuperäselvitysten puuttumiseen, tarkastuksiin ja riskianalyysiin ja myöhempään alkuperän tarkastamista koskeviin pyyntöihin. Vaikka EU:n taloudellisten etujen riittävä suoja on yleisesti ottaen varmistettu, alkuperäselvitysten jälkitarkastamisessa ja etuuskohtelualkuperään liittyvien tulli-ilmoitusten

sisällössä ja käsittelyssä havaittiin puutteita. On syytä panna merkille, että Euroopan tilintarkastustuomioistuin julkaisi vuonna 2014 erityiskertomuksen tästä aiheesta⁹.

Jäsenvaltiot ovat yleensä sitoutuneet järjestelmiensä parantamiseen. Useimmat edellä mainituista havainnoista on jo käsitelty tai niitä käsitellään parhaillaan.

3.2. Kirjanpidon tarkastukset

Varsinaisen tarkastuskohteen lisäksi komissio toimittaa säännöllisesti **erilliskirjanpidon¹⁰ tarkastuksia ja tavanomaisen kirjanpidon oikaisuja** kaikissa jäsenvaltioissa, joihin tehdään tarkastuskäynti. Erilliskirjanpidosta saadaan arvokasta tietoa siitä, miten jäsenvaltiot hoitavat perinteisten omien varojen hallinnointiin liittyvät tehtävänsä (ts. omien varojen toteamisen, vakuuksien hallinnoinnin, perinnän seurannan, peruutukset sekä sellaisten saamisten tileistä poistamisen, joita ei saada perittyä). Pelkästään **tätä aihetta** koskevat kattavat tarkastukset tehtiin kolmessa jäsenvaltiossa. Vuosina 2013–2015 tehdyt tätä aihetta koskevat tarkastukset vahvistivat sen, että virheet olivat lähinnä kertaluonteisia ja että järjestelmälliset virheet olivat poikkeuksellisia. Jäsenvaltiot ovat ottaneet vastatakseen todettujen havaintojen taloudellisista seurauksista. Komission tarkastukset vahvistivat, että kokonaistilanne oli paranemassa komission tarkastusten aiheuttaman paineen ansiosta ja myös sen seurauksena, että useimmissa jäsenvaltioissa on otettu käyttöön sähköisiä tulli- ja/tai kirjanpitojärjestelmiä, joilla pienennetään kertaluonteisten virheiden riskiä. Jäsenvaltioiden on kuitenkin jatkettava ponnistelujaan erilliskirjanpidon huolellisen hallinnoinnin ja tavanomaisen kirjanpidon oikaisujen varmistamiseksi. Komissio seuraa edelleen tarkasti sitä, miten huolellisia jäsenvaltiot ovat omien varojen perinnässä.

Jäsenvaltiot merkitsevät perinteiset omat varat yhteen seuraavista kirjanpidoista:
– *tavanomaiseen kirjanpitoon, johon kirjataan perityt määrät ja vakuuksilla katetut määrät (nämä varat tuloutetaan EU:n talousarvioon)*
– *erilliskirjanpitoon, johon kirjataan perimättä olevat määrät sekä sellaiset vakuuksilla katetut määrät, jotka on riitautettu.*

Perinteisten omien varojen keruujärjestelmä: Kattaa kaikki jäsenvaltion käyttöön ottamat järjestelmät ja menettelyt, joilla varmistetaan, että perinteiset omat varat todetaan, kirjataan, peritään ja asetetaan komission käyttöön.

Perinteiset omat varat, joita ei saada perittyä, on poistettava erilliskirjanpidosta tietyn ajanjakson jälkeen. Varat on asetettava komission käyttöön (maksettava komissiolle) lukuun ottamatta tapauksia, joissa niitä ei ole voitu perä ylivoimaisen esteen tai muun jäsenvaltiosta riippumattoman syyn vuoksi.

Lisäksi kuudessa jäsenvaltiossa tehtiin useita tarkastuksia **tavanomaisen ja erilliskirjanpidon luotettavuudesta**. Yleisenä johtopäätöksenä oli, että kirjanpitomenettelyt olivat EU:n säännösten mukaisia ja että niillä varmistettiin EU:n taloudellisten etujen suojaaminen. Näiden tarkastusten jälkeen toimitetut havainnot koskivat kertaluonteisia virheitä tai järjestelmällisiä puutteita, joilla oli vain vähäinen taloudellinen vaikutus.

Lopuksi Belgian perinteisten omien varojen keruujärjestelmässä havaittujen aikaisempien ongelmien vuoksi tarkasteltiin tulliselvitysjärjestelmiä ja perinteisten omien varojen kirjanpitojärjestelmiä koskevia ulkoisia tarkastuksia (joita komissio vaati) ja niiden todettiin

⁹ ETT:n erityiskertomus nro 2 ”Hallinnoidaanko etuuskohtelukauppaa koskevia menettelyjä asianmukaisesti?”

¹⁰ Kutsutaan myös B-kirjanpidoksi.

olevan yleisesti ottaen hyväksyttäviä. Ulkoinen tarkastaja katsoi, että Belgian perinteisten omien varojen kirjanpidossa ja komissiolle siirretyissä määrissä ei ollut olennaisia virheitä ja että kirjanpidon yleinen luotettavuus ei vaarantunut virheiden (joista joillakin oli taloudellisia vaikutuksia) vuoksi. Komission vaatimien korjaavien toimenpiteiden seuranta jatkuu. Ulkoisen tarkastuksen tarkastelun jälkeen voitiin poistaa Belgian kirjanpidon luotettavuutta koskeva pääjohtajan varauma, jonka hän esitti budjettipääosaston vuosien 2011 ja 2012 toimintakertomusten vahvistuslausumissaan.

4. KOMISSION TOIMITTAMIEN TARKASTUSTEN PERUSTEELLA TOTEUTETUT JATKOTOIMET

4.1. Lainsäädännölliset toimenpiteet

Silloin kun tarkastuksissa havaitaan, että kansallisiin lakeihin tai hallinnollisiin määräyksiin ei ole tehty tarvittavia muutoksia tai että niissä on puutteita, jäsenvaltioita kehoitetaan ryhtymään tarvittaviin toimenpiteisiin, joilla kyseiset lait ja määräykset voidaan saattaa EU:n vaatimusten mukaisiksi. Tällaiset korjaavat toimenpiteet ovat tärkeitä ja seurausta komission tarkastustoiminnasta. Havainnot muodostavat lisäksi tärkeän tietolähteen. Niiden avulla saadaan käsitys ongelmista, joita jäsenvaltioilla on tullisäädösten soveltamisessa, ja näiden ongelmien vaikutuksesta perinteisiin omiin varoihin.

4.2. Riita-asiat

Jäsenvaltiot ja komissio eivät aina ole yhtä mieltä kaikista säännöksistä. Tällöin komission ainoana vaihtoehtona on aloittaa rikkomusmenettely (Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 258 artikla). Vuosina 2013–2015 aloitettiin tai lopetettiin seuraavien rikkomusten käsittely:

- Asia nro 2007/2230 (unionin tuomioistuimen¹¹ tuomio 17.7.2014, komissio vastaan Portugali, C-335/12): tuomioistuin vahvisti komission kannan ja katsoi, että kansalliset viranomaiset eivät täyttäneet velvollisuuksiaan, kun ne kieltäytyivät asettamasta komission käyttöön määriä, jotka vastasivat sokerin ylijäämävarastoista, joita ei ole viety Portugalin liittyttyä Euroopan unioniin, suoritettavia maksuja. Kun pyydetyt viivästyskorot maksettiin täysimääräisesti, asian käsittely lopetettiin.
- Asia nro 2013/2103, joka koski Yhdistynyttä kuningaskuntaa: jäsenvaltio kieltäytyi korvaamasta omien varojen menetystä, joka johtui siitä, että sen määräysvaltaan kuuluva alue Anguilla oli aiheettomasti ottanut käyttöön vientitodistukset. Virallinen ilmoitus lähetettiin 27.9.2013 ja perusteltu lausunto 16.10.2014.
- Asia nro 2013/2165, joka koski Alankomaita: jäsenvaltio kieltäytyi korvaamasta omien varojen menetystä, joka johtui siitä, että sen määräysvaltaan kuuluvat alueet Curacao ja Aruba olivat aiheettomasti ottaneet käyttöön EUR.1-tavaratodistukset. Virallinen ilmoitus lähetettiin 21.11.2013 ja perusteltu lausunto 16.10.2014.

¹¹ Unionin tuomioistuin.

- Asia nro 2013/2251, joka koski Italiaa: jäsenvaltio kieltäytyi korvaamasta omien varojen menetyistä, joka johtui siitä, ettei käytössä ollut riittäviä vahvistettujen ja kirjanpitoon merkittyjen tullimaksujen perintätoimenpiteitä. Tämä asia liittyy tileistä poistamista koskevaan tapaukseen IT(07)08-917, joka koskee savukkeiden salakuljetusta. Virallinen ilmoitus lähetettiin 21.11.2013 ja perusteltu lausunto 28.4.2016.
- Asia nro 2014/2221, joka koski Belgiaa: Jäsenvaltio kieltäytyi asettamasta käyttöön viivästyskorkoja, jotka liittyivät neljään tapaukseen, joissa pyydyt takuut osoittautuivat riittämättömiksi tullivelan kattamiseksi. Virallinen ilmoitus lähetettiin 25.9.2014 ja täydentävä virallinen ilmoitus 22.10.2015.

Unionin tuomioistuin vahvisti komission kannan 3.4.2014 antamassaan tuomiossa *komissio vastaan Yhdistynyt kuningaskunta*. Se totesi, että kansalliset viranomaiset eivät olleet täyttäneet velvollisuuksiaan, kun ne kieltäytyivät asettamasta käyttöön määriä, jotka vastasivat tuoreen valkosipulin tuonnista virheellisten sitovien tariffitietojen perusteella maksettuja tulleja.

Unionin tuomioistuin teki myös useita päätöksiä, jotka liittyivät jäsenvaltioiden pyyntöihin mitätöidä komission yksiköiden laatimia maksukehotuskirjeitä. Unionin yleinen tuomioistuin totesi, että komission kirje, jossa jäsenvaltioita pyydettiin maksamaan omia varoja, ei ole toimi, joka voi olla kumoamiskanteen kohteena¹². Näitä päätöksiä koskevat valitukset ovat vireillä unionin tuomioistuimessa¹³.

4.3. Maksut

Viiteajanjakson (2013–2015) aikana komissiolle maksettiin yhteensä yli **124 miljoonan euron** lisäsaamiset, jotka perustuivat tarkastuskertomuksissa esitettyihin ja muissa tarkastuksissa tehtyihin huomioihin. Saamiset perustuivat lisäksi tilintarkastustuomioistuimen havaintojen ja perinteisiin omiin varoihin liittyvää rikkomusmenettelyä koskevien unionin tuomioistuimen päätösten pohjalta toteutettujen jatkotoimien tuloksiin.

Jäsenvaltioiden maksamien viivästyskorkojen kokonaismäärä oli yli **104 miljoonaa euroa**.

5. KOMISSION TOIMET PERINTEISTEN OMIEN VAROJEN PERINNÄN TEHOSTAMISEKSI

Komissiolla on jäsenvaltioissa toimittamiensa tarkastusten lisäksi käytössään myös muita keinoja, joilla se voi valvoa perinteisten omien varojen perintää. Näiden keinojen tarkoituksenmukaisella käytöllä komissio voi tehostaa varojen perintää.

¹² Slovenia v. komissio, asia T-585/14; Slovakia v. komissio, asiat T-678/14 ja T-779/14; Romania v. komissio, asia T-784/14; Espanja v. komissio, asia T-841/14.

¹³ Romania v. komissio, asia C-599/15P; Slovakia v. komissio, asiat C-593/15P ja C-594/15P.

5.1. Tileistä poistetut saamiset, joita ei ole saatu perittyä

Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet asettaakseen perinteiset omat varat komission käyttöön. Poikkeuksena tästä ovat tapaukset, joissa perintä osoittautuu ylivoimaisen esteen tai jäsenvaltiosta riippumattoman muun syyn vuoksi mahdottomaksi (asetuksen (EY, Euratom) N:o 1150/2000 17 artiklan 2 kohta).

EU:n sääntöjen mukaan jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle yli 50 000 euron suuruiset summat, joita ei saada perittyä (tileistä poistettuja saamisia koskevat ilmoitukset) jäsenvaltioista riippumattomista syistä. Komissio esittää kommentteja kustakin ilmoituksesta. Tätä pienempien määrien osalta ei ole erillistä ilmoitusvelvollisuutta, mutta komissio arvioi rutiiniluonteisesti näitä tapauksia koskevia otoksia paikan päällä tehtävien tarkastusten yhteydessä.

Auttaakseen jäsenvaltioita arvioimaan niiden mahdollista taloudellista vastuuta perinteisten omien varojen määristä, joita ei saada perittyä, komissio laati valmisteluasiakirjan – yhteenvedon – jossa esitetään vuosina 1992–2012 tileistä poistettuja saamisia koskevista ilmoituksista esitettyjen huomautusten taustalla olevat perusteet. Valmisteluasiakirja toimitettiin jäsenvaltioille 6. joulukuuta 2012 pidetyssä omia varoja käsittelevän neuvoo-antavan komitean (ACOR) kokouksessa. Se tarkistettiin 25. kesäkuuta 2013 ottaen huomioon EU:n lainsäädännössä tehdyt muutokset ja perinteisiä omia varoja koskeva oikeuskäytäntö.

Kun jäsenvaltiot katsovat, että ne täyttävät edellytykset vapautua velvollisuudesta asettaa komission käyttöön todettuja saamisia vastaavat yli 50 000 euron summat, joita ei saada perittyä, niiden on ilmoitettava kyseisistä tapauksista komissiolle käyttäen monikielistä WOMIS-tietokantaa (Write-Off Management and Information System), joka otettiin käyttöön 1. tammikuuta 2010. Tätä välinettä päivitetään säännöllisesti, ja sen avulla jäsenvaltiot voivat hallinnoida ilmoituksia tehokkaasti ja turvallisesti.

Vuosina 2013–2015 komissiolle toimitettiin 904 ilmoitusta¹⁴, jotka koskivat yhteensä 245 523 019 euron suuruisia saamisia. Mainitulla jaksolla komissio sai 791 ilmoitusta (vireillä olevat tapaukset ja uudet ilmoitukset), jotka koskivat 290 520 371 euron suuruisia saamisia ja joista komissio hyväksyi 106 ilmoitusta, jotka koskivat 40 831 238 euron saamisia. Näistä 264 tapauksessa, jotka koskivat **87 273 185 euron** saamisia, komissio katsoi, ettei summia saatu perittyä jäsenvaltioista johtuvista syistä. Tapauksen ilmoittamista komissiolle pidettiin 12 tapauksessa epäasianmukaisena tai ennenaikaisena (5 013 866 euroa). Komission oli pyydettävä lisätietoja yli puolessa tutkituista tapauksista (409

Tileistä poistettuja saamisia koskeva ilmoitus: Asetuksen (EY, Euratom) N:o 1150/2000 17 artiklan mukainen menettely, jolla valvotaan jäsenvaltioiden mahdollista taloudellista vastuuta yli 50 000 euron suuruisista perinteisistä omista varoista, joita ei saada perittyä. Menettelyssä komissio esittää näkemyksensä siitä, johtuiko se, ettei perinteisiä omia varojen saatu perittyä, jäsenvaltioista riippumattomista syistä. Komissio tutkii jäsenvaltioiden ilmoittamat tapaukset selvittääkseen, miten huolellisesti nämä ovat hoitaneet omien varojen perinnän.

¹⁴ Mukaan lukien tapaukset, joissa jäsenvaltiot pyysivät uudelleenarviointia.

ilmoitusta¹⁵, joiden osalta komission lopulliset huomautukset olivat vielä saamatta vuoden 2015 lopussa (157 402 082 euroa)).

5.2. Perinteisten omien varojen toteamiseen liittyvät virheet, jotka johtavat kyseisten varojen menettämiseen

Unionin tuomioistuin vahvisti 15. marraskuuta 2005 antamassaan tuomiossa¹⁶ *komissio vastaan Tanska* komission kannan, jonka mukaan jäsenvaltion velvollisuus todeta EU:n oikeus perinteisiin omiin varoihin (ja asettaa kyseiset varat käyttöön) syntyy silloin, kun tullilainsäädännössä säädetyt edellytykset täyttyvät tavanomaisissa olosuhteissa. Näin ollen ei ole välttämätöntä odottaa, että varat on tosiasiallisesti todettu. Koska jäsenvaltiot voidaan vapauttaa velvollisuudesta asettaa perinteiset omat varat komission käyttöön ainoastaan silloin, kun määrää ei voida periä ylivoimaisen esteen tai jäsenvaltiosta riippumattoman syyn vuoksi, jäsenvaltioiden on sen vuoksi kannettava tekemiensä virheiden taloudelliset seuraukset tosiasiallisen toteamisen ajankohdasta riippumatta tai jopa silloin, kun toteamista ei tapahdu.

Vuosina 2013–2015 komissio toteutti tähän oikeuskäytäntöön perustuvia jatkotoimia, jotka liittyivät jäsenvaltioiden tekemiin, EU:n taloudellisia etuja vahingoittaviin hallinnollisiin virheisiin (mm. paikalla toimitetut tarkastukset sekä hallinnollisista virheistä johtuvat tullien palautusta tai peruutusta koskevat kansalliset päätökset). Näiden toimien seurauksena komissio vaati vuosina 2013–2015 jäsenvaltioilta **32 704 818 euron** käyttöön asettamista.

Unionin tuomioistuin selvensi myös 8. heinäkuuta 2010 antamassaan tuomiossa C-334/08, *komissio vastaan Italia*, että jäsenvaltiot ovat taloudellisessa vastuussa perinteisistä omista varoista, jotka olisi pitänyt asettaa komission käyttöön siitä päivästä, jona määrä olisi pitänyt asettaa käyttöön, jos hallinnollista virhettä ei olisi tehty. Viivästyskorke lasketaan vastaavasti.

5.3. OWNRES-tietokanta:

Asetuksen (EY, Euratom) N:o 1150/2000 mukaan jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle tiedot kaikista sellaisista petoksista ja sääntöjenvastaisuuksista, joihin liittyvät määrät ylittävät 10 000 euroa. Nämä tiedot toimitetaan komission hallinnoiman ja ylläpitämän OWNRES-tietokannan kautta.

Komissio saa tietokannasta käyttöönsä olennaisia tietoja, joita se tarvitsee seuratakseen perintää ja valmistellakseen paikalla toimitettavia tarkastuksia. Myös petostentorjuntavirasto (OLAF) käyttää tietokantaa erilaisissa analyyseissä, ja ilmoitetut tiedot arvioidaan yksityiskohtaisesti komission Euroopan parlamentille ja neuvostolle antamassa vuosikertomuksessa ”Euroopan unionin taloudellisten etujen suojaaminen – Petostentorjunta”.

¹⁵ Mukaan lukien tapaukset, joissa jäsenvaltiot pyysivät uudelleenarviointia.

¹⁶ Asia C-392/02.

5.4. A- ja B-kirjanpidon tarkastuksia koskeva jäsenvaltioiden pilottihanke

Tanskan ja Itävallan kanssa tehtävien yhteisten tarkastusjärjestelyjen ohella komissio osallistuu myös jäsenvaltioiden toteuttamaan A- ja B-kirjanpidon hallinnoinnin tarkastuksia koskevaan pilottihankkeeseen, jota komission yksiköt arvioivat myöhemmin. Vuonna 2012 perustettiin Tulli 2013 -toimintaohjelman periaatteen mukaisesti yhteisen tarkastusjärjestelyn hankeryhmä, jossa oli edustettuina 13 jäsenvaltiota. Ryhmä laati yhteisiä tavoitteita koskevia suosituksia ja tarkastusvälineitä kansallisten viranomaisten sisäisen tarkastuksen yksiköiden (tai perinteisten omien varojen tarkastusyksiköiden) käyttöön. Vuonna 2014 käynnistettiin perinteisten omien varojen tarkastusten pilottihanke, johon osallistui viisi jäsenvaltiota (Bulgaria, Viro, Kroatia, Italia ja Slovenia). Ne toimittavat tarkastuskertomuksensa vuoden 2014 viimeisellä neljänneksellä. Komissio toteutti tämän jälkeen paikalla tehtäviä tarkastuksia kyseisissä jäsenvaltioissa niiden omien tarkastustulosten vahvistamiseksi. Toimen yleiset päätelmät sisällytettiin komission kustakin jäsenvaltiosta laatimaan raporttiin.

Tulokset olivat yleisesti myönteisiä, vaikka tunnistettiin myös useita asioita, joita olisi työstettävä ja pohdittava edelleen. Tämän tyyppisestä yhteisestä toiminnasta tarvitaan enemmän kokemusta. Tämän osalta vuonna 2016 käynnistettiin toinen perinteisten omien varojen kirjanpitoa koskeva pilottihanke.

5.5. EU:hun liittyviin maihin kohdistuva seuranta

Komissio antaa teknistä apua ehdokasmaille, jotta ne voivat kehittää hallinnollisia valmiuksia ja ottaa käyttöön tarvittavat järjestelmät perinteisiä omia varoja koskevan EU:n säännösten täytäntöönpanemiseksi niiden liittyessä unioniin. Komissio arvioi myös ehdokasmaiden valmiutta tämän osalta.

Komissio toteutti tätä alaa koskevan viimeisen valmistelukäynnin vuonna 2013 Kroatian liittymisneuvottelujen yhteydessä. Tiedonhankintakäynneillä komissio sai riittävän varmuuden siitä, että Kroatialla on tarvittavat hallinnolliset valmiudet EU:n säännösten soveltamiseksi. Islanti ja Montenegro saivat teknistä apua omia varoja koskevissa työpajoissa. Islanti perui EU:n jäsenyyshakemuksensa, ja Montenegro saa edelleen teknistä apua.

6. TARKASTUSJÄRJESTELMÄN KOKONAISARVIOINTI

Edeltävien vuosien tapaan vuosina 2013–2015 tehdyt havainnot vahvistavat, että EU saa etua ja varmuutta perinteisten omien varojen tarkastusjärjestelmästä. Euroopan tilintarkastustuomioistuinin totesi myös vuosikertomuksissaan, että kyseinen järjestelmä on tehokas EU:n taloudellisten etujen suojaamisessa.

Perinteisiä omia varoja koskevan komission tarkastusjärjestelmän päätavoitteena on varmistaa, että jäsenvaltiot noudattavat EU:n perinteisiä omia varoja koskevia säännöksiä ja että perinteiset omat varat asetetaan EU:n talousarvion käyttöön oikea-aikaisesti ja täysimääräisesti. Edellä mainittujen tarkastusten taloudelliset vaikutukset ovat merkittäviä, ja

niillä parannetaan selvästi perinteisten omien varojen perintää ja niiden asettamista EU:n talousarvion käyttöön. Tarkastuksilla varmistetaan myös, että EU:n sääntöjä noudatetaan entistä paremmin. Komission tarkastustulosten seurauksena jäsenvaltiot tarkistavat säännöllisesti omia sääntöjään ja menettelyjään tai ottavat käyttöön uusia sääntöjä ja menettelyjä. Unionin tuomioistuimen tuomioissa vahvistetaan säännöllisesti komission näkemykset EU:n taloudellisten etujen suojaamisesta omia varoja koskevien säännösten täytäntöönpanon osalta. Komission toteuttamien tarkastusten tulokset vaikuttavat myös lainsäädäntömenettelyyn, esimerkiksi tunnistamalla puutteita ja niiden vaikutuksia.

Kaiken kaikkiaan perinteisiä omia varoja koskevat komission tarkastukset parantavat merkittävästi EU:n taloudellisten etujen suojausta valvomalla tehokkaasti perinteisten omien varojen oikea-aikaista ja täysimääräistä käyttöön asettamista.

7. PÄÄTELMÄT

Vuosina 2013–2015 saadut tulokset osoittavat, että perinteisiä omia varoja koskevat komission tarkastukset ja todettujen puutteiden järjestelmällinen seuranta ovat edelleen välttämättömiä ja tehokkaita keinoja perinteisten omien varojen perinnän tehostamiseksi ja sen varmistamiseksi, että EU:n taloudellisia etuja suojataan asianmukaisesti tällä alalla.

Tarkastukset ovat edelleen keskeinen väline, jolla varmistetaan EU:n sääntöjen noudattaminen. Niiden taloudellinen vaikutus on merkittävä. Tästä osoituksena on EU:n talousarvion käyttöön annetun lisämäärän nettoarvo (mukaan lukien jäsenvaltiosta johtuvista syistä perimättä jääneitä määriä koskevat maksut ja kansallisten viranomaisten virheistä johtuvat jäsenvaltioiden taloudelliseen vastuuseen liittyvät maksut), joka oli **noin 348 miljoonaa euroa vuosina 2013–2015**. Tämä luo merkittäviä kannustimia perinteisten omien varojen asettamiseksi EU:n talousarvion käyttöön oikea-aikaisesti ja täysimääräisesti. Tämän lisäksi tarkastuksilla varmistetaan, että jäsenvaltioita kohdellaan yhdenvertaisesti sekä tullien ja kirjanpitosääntöjen soveltamisen että EU:n taloudellisten etujen suojaamisen osalta, ja ne ovat tehokas keino torjua ja ehkäistä haitallista kilpailun vääristymistä.

Uusi tullilainsäädäntö¹⁷ on sovellettavissa 1. toukokuuta 2016 lähtien, ja uutta vuosien 2014–2020 omia varoja koskevaa lainsäädäntökehystä sovelletaan takautuvasti 1. tammikuuta 2014 lähtien sen jälkeen, kun jäsenvaltiot ovat sen ratifioineet. Molemmissa edellytetään, että komissio jatkaa perinteisiä omia varoja koskevia tarkastustoimia määrätietoisesti ja tehokkaasti.

¹⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 952/2013, annettu 9 päivänä lokakuuta 2013, unionin tullikoodeksista; komission delegoitu asetus (EU) 2015/2446, annettu 28 päivänä heinäkuuta 2015, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 952/2013 täydentämisestä tietyt unionin tullikoodeksin säännöksiä koskevien yksityiskohtaisten sääntöjen osalta; komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2015/2447, annettu 24 päivänä marraskuuta 2015, unionin tullikoodeksista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 952/2013 tietyjen säännösten täytäntöönpanoa koskevista yksityiskohtaisista säännöistä.